

Beleidsregel van het college van burgemeester en wethouders van de gemeente Helmond houdende regels omtrent Pgb Wmo gemeente Helmond 2018

Het college van burgemeester en wethouders,
Collegevoorstel; 33843079

Gelet op artikel 2.3.6, tweede en derde lid van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, artikel 5.1 derde lid van de Verordening maatschappelijk ondersteuning Helmond 2018 en artikel 3.5 van de Nadere regels maatschappelijke ondersteuning Helmond 2018.

BESLUIT:

Vast te stellen de Beleidsregels Pgb Wmo gemeente Helmond 2018

De Beleidsregels Pgb Wmo gemeente Helmond 2018 geven een nadere uitwerking van de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015 (hierna: de Wet), de Verordening Maatschappelijke Ondersteuning Helmond 2018 (hierna: de Verordening) en de Nadere Regels Maatschappelijke Ondersteuning Helmond 2018 (hierna: de nadere regels).

1. Afbakening

De gemeente Helmond staat voor haar mensen. Zij wil haar (kwetsbare) inwoners zo goed mogelijk tot hun recht laten komen in de (lokale) samenleving, waarbij de nadruk ligt op meedoen, rondkomen en vooruitkomen. Daarbij hoort ook de keuze van de cliënt om een maatwerkvoorziening door middel van een persoonsgebonden budget in te kunnen kopen, waarbij de cliënt zelf zeggenschap heeft en de regie voert over zijn of haar ondersteuning.

De gemeente zorgt daarbij, samen met haar cliënten, voor kwalitatief goede zorg die passend is bij de individuele situatie en wensen van een cliënt. De gemeente is daarbij samen met de cliënt verantwoordelijk voor:

- 1) (het toezicht op) een goede kwaliteit van ondersteuning voor de cliënt en
- 2) (de controle op) het verantwoord gebruik van publieke middelen middels het persoonsgebonden budget door cliënt en dienstverlener.

Deze beleidsregels gaan verder in op de invulling van deze verantwoordelijkheden en geven een nadere invulling aan de kwaliteitsstandaard van het Pgb-beleid binnen de gemeente Helmond. Daarbij wordt aan de hand van het proces van een aanvraag Pgb ingegaan op de afweging van belangen, de vaststelling van de feiten en de uitleg van bepaalde wettelijke voorschriften aangaande de toekenning van een maatwerkvoorziening Wmo in Pgb.

2. Het afwegingskader

Het afwegingskader Pgb is gebaseerd op een nieuwe aanvraag voor een Persoonsgebonden budget. De verschillende stappen van dit proces zijn hieronder nader uitgewerkt. Voor herindicaties en/of wijzigingen in de bestaande situatie gelden deels afwijkende voorwaarden. Deze zijn uitgewerkt in Hoofdstuk 3.

Vooraf: vertegenwoordiging en onafhankelijke cliëntondersteuning

De gemeente Helmond adviseert haar cliënten om altijd een vertrouwenspersoon, vertegenwoordiger of onafhankelijke cliëntondersteuner aan te laten sluiten bij de keukentafelgesprekken, zodat hij of zij de ondersteuningsvraag en Pgb-gerelateerde zaken duidelijk kan verwoorden en zo voldoende op kan komen voor zijn of haar persoonlijke belangen.

Daarbij is de cliënt is bepaalde gevallen gerechtigd om samen met een vertegenwoordiger de taken en verantwoordelijkheden die horen bij een Pgb, uit te voeren. Met een vertegenwoordiger wordt bedoeld een:

“persoon of rechtspersoon die een cliënt vertegenwoordigt die niet in staat kan worden geacht tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake;” (Wmo 2015, Artikel 1.1.1)

Dit hoeft geen wettelijke vertegenwoordiger te zijn. De vertegenwoordiger is in dat geval gemachtigd door de cliënt. Het regelen van zaken met de Sociale Verzekeringsbank, zoals budgetbeheer, kan hier deel van uitmaken.

De gemeente Helmond hanteert daarbij twee uitsluitingsgronden. Zij stelt dat

- een bewindvoerder niet als vertegenwoordiger aangemerkt kan worden, omdat hij of zij uitsluitend zorgt voor de financiële regievoering van een cliënt. De gemeente Helmond stelt daarbij dat vertegenwoordiging van een cliënt ook andere, persoonlijke belangen omvat, bijvoorbeeld aangaande de kwaliteit van ondersteuning.
- een dienstverlener van de cliënt, zijnde een persoon of zorgorganisatie, niet als vertegenwoordiger aangemerkt kan worden, omdat hier geen sprake is van onafhankelijke vertegenwoordiging, waarbij het risico van belangenverstrengeling aanwezig is.

** Voor de rest van de beleidsregels geldt, dat als er over de cliënt en zijn of haar taken en verantwoordelijkheden gesproken wordt, gelezen moet worden dat dit “zo nodig met behulp van zijn of haar vertegenwoordiger” gebeurt.*

Zorginhoudelijk gesprek

Wanneer de cliënt aangeeft dat er een ondersteuningsvraag is, gaat de consulent eerst in gesprek over de ondersteuning die nodig is. In dit eerste gesprek wordt gezamenlijk gekeken wat voor ondersteuning er nodig is om aan de hulpvraag van de cliënt tegemoet te kunnen komen. In dit gesprek worden ook mogelijkheden in het netwerk en de inzet van algemene voorzieningen besproken.

Pas als de ondersteuningsvraag voldoende helder is, wordt de verzilveringsvorm besproken, waarbij de cliënt de keuze krijgt om een persoonsgebonden budget aan te vragen. Indien de cliënt kiest voor een persoonsgebonden budget worden afspraken gemaakt over het vervolgtraject.

Als er twijfel is over de inzet van een Pgb bij consulent of cliënt kan in overleg ook de pgb-test van Per Saldo gebruikt worden. De consulent zal samen met de cliënt op basis van de verkregen informatie oordelen over het al dan niet inzetten van een persoonsgebonden budget.

Invullen Pgb-plan

Wanneer de cliënt een Pgb wenst, is de cliënt verplicht om een Pgb-plan (met bijlage) in te vullen. Aan de hand van dit Pgb-plan (met bijlage) wordt getoetst of een cliënt in aanmerking kan komen voor een Pgb bij de door die cliënt uitgekozen zorgverlener.

Het Pgb-plan bestaat uit twee onderdelen. Het eerste onderdeel omvat de omschrijving van de ondersteuningsvraag, de doelen en resultaten, tarieven en afspraken met de dienstverlener. Het tweede onderdeel is een bijlage bij het Pgb-plan en dient ingevuld te worden door de dienstverlener. Hierin worden de basiskwaliteitseisen om veilig, doeltreffend en cliëntgerichte ondersteuning te kunnen leveren nader bevestigd.

De cliënt zorgt ervoor dat het Pgb-plan, inclusief de bijlage die door de dienstverlener ingevuld dient te worden, compleet is ingevuld en binnen een redelijke termijn wordt geretourneerd aan de consulent. Dit is nodig om de aanvraag binnen wettelijke termijn van 8 weken te kunnen behandelen. Indien de termijn van 8 weken niet haalbaar is, gaan gemeente en cliënt in overleg om een realistische termijn te bepalen en vindt er mogelijk opschorting van het proces plaats.

Toetsing van de Voorwaarden

Aan de hand van het geretourneerde Pgb-plan (met bijlage) vindt er een eerste toetsmoment plaats. De toetsing gebeurt aan de hand van drie wettelijke vereisten, zoals opgenomen in de Wet (artikel 2.3.6 tweede lid), de Verordening (artikel 5.1 derde lid) en de Nadere regels (artikel 3.5). Het betreft de

- 1) Bekwaamheid van de cliënt
- 2) Motivering van het Pgb
- 3) Kwaliteit van de dienstverlening

De cliënt moet aan deze drie voorwaarden voldoen, om in aanmerking te komen voor een Pgb. Het getoetste Pgb-plan (met bijlage) vormt de basis voor het Pgb-gesprek met de consultant van de gemeente, dat als tweede toetsmoment dient. Daarin wordt nader ingegaan op de invulling van de wettelijke vereisten en taken en verantwoordelijkheden die horen bij het beheren van een Pgb.

Hieronder wordt nader invulling gegeven aan deze drie wettelijke vereisten.

Voorwaarde 1. Bekwaamheid van de cliënt

*“Een persoonsgebonden budget wordt verstrekt, indien:
De cliënt naar het oordeel van het college op eigen kracht voldoende in staat is te achten tot een redelijke waardering van zijn belangen ter zake dan wel met hulp uit zijn sociale netwerk of van zijn vertegenwoordiger, in staat is te achten de aan een persoonsgebonden budget verbonden taken op verantwoorde wijze uit te voeren”*

Een cliënt is bekwaam als hij of zij voldoende inzicht heeft in de ondersteuning die nodig is, dit kenbaar kan maken en begrijpt welke taken en verantwoordelijkheden er horen bij ondersteuning op basis van een Pgb.

Concreet kan bovenstaande vertaald worden in drie eisen op basis waarvan de bekwaamheid van een cliënt bepaald wordt, namelijk:

1) inzichtindeondersteuningsvraag

Voor een Pgb is het belangrijk dat de cliënt inzicht heeft in zijn of haar ondersteuningsvraag en dit op een heldere wijze kan verwoorden zodat de juiste ondersteuning op maat geleverd kan worden.

2) actiefregievoeren

De cliënt is in staat om

- actief de regie te voeren op de ondersteuning;
- actief op de kwaliteit van ondersteuning te sturen;
- risico's te signaleren.

Indien de cliënt door iemand vertegenwoordigd wordt, dient daarbij in redelijke mate aangetoond te worden dat de wensen en belangen van de cliënt centraal staan.

3) begripvantakenenverantwoordelijkheden

De cliënt begrijpt de taken en verantwoordelijkheden die horen bij het beheer van een Pgb en is in staat om hier uitvoering aan te geven. Dit betreft

- de administratieve taken die bij het pgb horen
- de rol van het opdrachtgeverschap of werkgeverschap
- de maximale inspanning tot het behalen van de afgesproken resultaten

Onder inspanning wordt verstaan dat de cliënt zich maximaal dient in te spannen de afgesproken resultaten te behalen, als opgenomen in het Pgb-plan en het ondersteuningsplan. Hij of zij moet bij een herindicatie of een tussentijds contactmoment kunnen aantonen wat er de afgelopen periode gedaan is om het resultaat te behalen en waarom dit eventueel afwijkt.

Voorwaarde 2. Motivering van de cliënt

De cliënt zich gemotiveerd op het standpunt stelt dat hij de maatwerkvoorziening als persoonsgebonden budget wenst geleverd te krijgen

De cliënt moet duidelijk kunnen motiveren waarom hij of zij een Pgb wenst. Daarbij moet uit de argumentatie blijken dat de aanvrager zich voldoende heeft georiënteerd op het zorgaanbod. Uit de motivering moet dus uit blijken

- waarom voor een specifieke aanbieder gekozen wordt
- waarom voor een Pgb gekozen wordt

De motivering draagt bij aan het beeld van de bekwaamheid van de cliënt en geeft inzicht in de specifieke eisen die aan de ondersteuning gesteld worden.

Voorwaarde 3. Kwaliteit van dienstverlening

Naar het oordeel van het college is gewaarborgd dat de dienst, hulpmiddelen, woningaanpassingen en andere maatregelen die tot de maatwerkvoorziening behoren, veilig, doeltreffend en cliëntgericht worden verstrekt.

De gemeente draagt samen met de cliënt de verantwoordelijkheid voor een goede kwaliteit van ondersteuning. Om dit op een objectieve wijze te kunnen vaststellen, wordt bij professionele dienstverleners de kwaliteit van zorg getoetst aan de hand van een aantal vragen. Deze zijn afgeleid van de kwaliteitsstandaard voor dienstverleners van Zorg in Natura. De dienstverlener dient hiervoor de bijlage bij het Pgb-plan in te vullen en deze tijdig te retourneren aan de cliënt, zodat de cliënt de bijlage samen met het ingevulde Pgb-plan door kan sturen naar de gemeente.

De gemeente Helmond toets de bijlage op veiligheid, doeltreffendheid en cliëntgerichtheid en geeft een onderbouwd en samenhangend oordeel over de kwaliteit van dienstverlening. Daarbij worden een aantal minimale eisen gehanteerd, zoals hieronder benoemd.

Minimale eisen die worden gesteld aan de dienstverlener:

1. Jaarlijkse evaluatie tussen dienstverlener en cliënt met ondertekend verslag dat op verzoek opvraagbaar is door de gemeente, waarin de doelstellingen en gemaakte afspraken vanuit het Pgb-plan worden geëvalueerd.
2. Een recent uittreksel (maximaal 3 maanden oud) van de Kamer van Koophandel met als primaire activiteit het leveren van zorg en/of ondersteuning
3. Een geldige VOG, van toepassing op de sector, maximaal 6 maanden oud
4. Een heldere visie op de dienstverlening in relatie tot de ondersteuningsvraag van de cliënt
5. Een klachtenregeling
6. Heldere (schriftelijke) afspraken tussen dienstverlener en cliënt over:
 - a. Omgang met calamiteiten
 - b. Continuïteit van zorg
 - c. Sturing op kwaliteit van zorg en resultaat
 - d. Wederzijdse bejegening

Voor particuliere inzet wordt geen aparte bijlage gehanteerd. De gemeente Helmond gaat in dit geval het gesprek aan met cliënt en dienstverlener op basis van het ingevulde plan van aanpak, waarbij bovenstaande minimale eisen (uitgezonderd punt 2 en 3) besproken worden. In Hoofdstuk 3 is een definitie opgenomen van particuliere inzet.

Specifieke eisen voor Begeleiding Plus en Beschermd Wonen

Begeleiding Plus en Beschermd Wonen zijn bedoeld voor een groep inwoners die zeer kwetsbaar zijn en die het (tijdelijk) niet redden in de lokale samenleving zonder de intensieve begeleiding die deze ondersteuning hen biedt. Er gelden voor deze vormen van ondersteuning aanvullende eisen ten aanzien van de dienstverlener om in aanmerking te komen voor een Pgb.

Voor Begeleiding Plus geldt een 24-uurs bereikbaarheid, waarbij de dienstverlener wordt geacht binnen 45 minuten op de plaats van bestemming te zijn wanneer de situatie hierom vraagt.

Voor Beschermd Wonen geldt dat er sprake is van 24-uurs toezicht, met de mogelijkheid om direct te interveniëren, indien de situatie dat nodig acht.

Wanneer het een professionele zorgorganisatie betreft die de ondersteuning levert, wordt een relevant keurmerk vereist. Daarmee sluit de gemeente Helmond aan op de eisen zoals deze gesteld zijn in haar inkoopovereenkomst (zie <http://www.inkoopjeugdenwmo-helmond-peelgemeenten.nl> voor meer informatie).

Pgb-gesprek met consulent

Nadat het Pgb-plan en bijlage geretourneerd en getoetst is, wordt er een tweede gesprek ingepland. In dit gesprek staan de verantwoordelijkheden en taken die horen bij het beheren van een Pgb centraal. De volgende onderwerpen komen hierin aan bod:

- Het pgb-plan wordt in dit gesprek samen met de cliënt besproken, waarbij de consulent de voorwaarden, aandachtspunten en twijfels nader toelicht.
- Er wordt besproken of de dienstverlener aan de kwaliteitseisen voldoet, met daarbij aandacht voor de rol die de cliënt heeft in het bewaken van de kwaliteit van de ondersteuning en het actief sturen op resultaat.

- De consulent besteed aandacht aan de technische aspecten en vaardigheden die horen bij het beheren van een Pgb, zoals het opstellen van een modelovereenkomst met de dienstverlener.
- Het voorgenomen besluit wordt kenbaar gemaakt, waarbij het streven is om dit bij een negatief besluit zo vroeg mogelijk in het proces kenbaar te maken.

Indien er een vertegenwoordiger is die de belangen behartigd voor de cliënt, is deze verplicht om aan te sluiten bij dit gesprek.

Lengte van Indicatie

Een nieuwe indicatie is maximaal één jaar geldig, zodat er binnen een redelijke termijn samen gekeken kan worden naar de kwaliteit en het resultaat van de geleverde ondersteuning. De consulent kan onderbouwd een kortere indicatie afgeven wanneer de situatie daarom vraagt. Bijvoorbeeld wanneer niet helemaal duidelijk is of de aanbieder de juiste zorg kan leveren. Of als het een tijdelijke situatie betreft. De consulent zal in dat geval duidelijke afspraken maken met de cliënt en tijdig het gesprek aangaan met de cliënt.

Na een herindicatie kan de indicatietermijn door de consulent verlengd worden naar twee jaar of langer. Dit is onder andere afhankelijk van de mate van tevredenheid over de zorg, de behaalde resultaten en veranderingen in de ondersteuningsbehoefte.

Afwijzing

De cliënt geeft in het eerste gesprek aan of hij of zij een Pgb wenst. De consulent geeft dan een eerste oordeel over de haalbaarheid en gaat met de cliënt in gesprek over de verwachtingen.

Afwijzing vindt plaats als de cliënt niet aan de bovenstaande voorwaarden kan voldoen. Deze afwijzing kan betrekking hebben op de dienstverlener, cliënt, vertegenwoordiger of een combinatie van genoemden. De cliënt ontvangt in dit geval een afwijzende beschikking.

Hierop kan volgens de normale bezwaarprocedure bezwaar aangetekend worden (Hoofdstuk 6 Algemene Wet Bestuursrecht).

3. Overige bepalingen

Verandering in situatie

Indien er een verandering in de situatie van de cliënt plaatsvindt, is hij of zij verplicht om hiervan melding te maken bij de gemeente. In overleg met de consulent wordt dan bepaald welke stappen er nodig zijn. In veel gevallen zal het nodig zijn om (een gedeelte van) het Pgb-plan opnieuw in te vullen. Veel voorkomende situaties betreffen:

- Verandering van dienstverlener
- Verandering van vertegenwoordiger óf niet meer in beeld zijn van de vertegenwoordiger
- Verandering van zorgvraag

Herindicaties

Bij een herindicatie vindt er een gesprek plaats met de cliënt en zijn of haar vertegenwoordiger. Het Pgb-plan en de afgesproken doelen en resultaten vormen daarbij het uitgangspunt. Met de cliënt wordt gekeken of afgesproken resultaten behaald zijn. Daarbij behoudt de gemeente het recht om stukken op te vragen en te controleren of nog aan de (kwalitatieve) eisen wordt voldaan.

Op basis van het gesprek wordt door de consulent samen met de cliënt nieuwe afspraken gemaakt, op basis waarvan de indicatie en het Pgb-plan, waar nodig, worden aangepast.

Tijdelijk verblijf elders

Het kan voorkomen dat een cliënt tijdelijk elders verblijft, maar toch zijn ondersteuning voort wil zetten.

Indien een cliënt daarvoor gebruik wenst te maken van een andere dienstverlener zal de cliënt ruim op tijd contact moeten zoeken met de gemeente. Met de dienstverlener dient daarnaast een geldige zorgovereenkomst gesloten te worden met een apart Pgb-plan.

Uren en tarieven moeten in proportie zijn met de geleverde ondersteuning gedurende de rest van het jaar en is alleen inzetbaar voor ondersteuningsdoeleinden die passen binnen de geldende indicatie. Cliënt is verplicht om dit aannemelijk te maken.

Particuliere inzet

De gemeente Helmond definieert particuliere inzet als:

1. Zorg die geleverd wordt door een dienstverlener die niet ingeschreven staat bij de Kamer van Koophandel, of waarvan de primaire activiteit niet de ondersteuning van cliënten betreft zoals bedoeld in de Wet.
2. Zorg die geleverd wordt door dienstverleners die tot het sociale netwerk van de cliënt behoren, zijnde vrienden, familie, kennissen en/of buurtgenoten.

Voor particuliere inzet gelden lagere tarieven. Deze zijn terug te vinden op de website Inkoop Jeugd en Wmo Helmond Peelgemeenten ¹.

4. Verantwoording & Controle

De gemeente Helmond monitort actief de kwaliteit en rechtmatigheid van de ondersteuning die geleverd wordt met gebruik van het Pgb.

Wanneer er sprake is van onder- of overbesteding, zal de gemeente gedurende het lopende jaar contact opnemen met de cliënt om afspraken te maken over de voortzetting van de ondersteuning. De gemeente is daarbij gerechtigd om een voorziening in Pgb eenzijdig stop te zetten, wanneer er na 6 maanden nog steeds geen verzilvering heeft plaatsgevonden.

Indien er vermoedens zijn van onrechtmatigheden en/of er signalen zijn dat de kwaliteit van ondersteuning niet voldoet aan de eerder gestelde eisen, zal de gemeente Helmond een onderzoek instellen. De cliënt is verplicht hieraan mee te werken.

Daarbij heeft de cliënt een informatieplicht. Indien de cliënt ervaart dat de geleverde ondersteuning niet voldoet aan de gestelde eisen en niet in staat is om binnen een redelijk termijn zelf de kwaliteit bij te sturen, is hij of zij verplicht om dit te melden bij een consultant van de gemeente. De consultant zal vervolgens samen met de cliënt bekijken welke acties er nodig zijn, afhankelijk van de ernst van de situatie.

5. Uitzonderingen

De gemeente Helmond kan bij uitzonderlijke situaties besluiten om onderbouwd af te wijken van de gangbare procedure, zoals vastgelegd in artikel 4:84 van de Algemene Wet Bestuursrecht.

Deze beleidsregels treden in werking op de eerste dag na bekendmaking.

Aldus besloten in de vergadering van burgemeester en wethouder van 25 september 2018

De burgemeester van Helmond,
mevr. P.J.M.G. Blanksma - van den Heuvel

De gemeentesecretaris,
mr. drs. A.P.M. ter Voert

1)